

ANTISZEMITA
GYŰLŐLET-BŰNCSELEKMÉNYEK
ÉS INCIDENSEK
MAGYARORSZÁGON

2023. ÉVES
RÖVID JELENTÉS

TETT ÉS VÉDELEM
ALAPÍTVÁNY

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

antiszemitizmus elleni küzdelem jelentős része az antiszemita incidensek előfordulásának nyomon követése. A Tett és Védelem Liga egyik célja, hogy a társadalom szélesebb köreiből felhívja a figyelmet az antiszemitizmusra. Ennek elsődleges eszköze a közéletben előforduló gyűlölet-bűncselekményekkel

kapcsolatos folyamatos és szakmailag megalapozott monitoringtevékenység. Az antiszemita incidensekre és egyéb gyűlöletcselekményekre vonatkozó információk gyűjtése és elemzése hiányában sem a zsidó közösségek, sem az egyének számára nem lehet valós védelmet biztosítani. Magyarországon a Tett és Védelem Alapítvány (TEV) végzi ezt az elengedhetetlen adatgyűjtési tevékenységet. Ennek eredményét a TEV havi rendszerességgel közzéteszi havi jelentések formájában, az egyes országokra/régiókra vonatkozó megállapítások összefoglalóját pedig éves jelentésben publikálja.

A jelentések kétféle cselekménnyel foglalkoznak: antiszemita gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlölet motiválta incidensekkel. A jelentések mindkét cselekményt összefoglalóan 'gyűlöletcselekményeknek' nevezik. Az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és az egyéb típusú gyűlölet-bűncselekmények közötti fő különbség az antiszemita motiváció megléte.

MÓDSZERTAN

A jelentések kétféle cselekménnyel foglalkoznak: gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlölet motiválta incidensekkel, melyeket az EBESZ a következőképpen definiál (OSCE/ODIHR 2009b, 15-16):

- gyűlölet-bűncselekmény: olyan a büntetőjog szerinti bűncselekmény, amelyet emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítélet motivál²
- gyűlölet motiválta incidens: olyan cselekmény, amely szintén az emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítéleten alapul, de nem éri el a bűncselekmények szintjét

Jelentésünkben olyan gyűlölet-bűncselekményeket és gyűlöletincidenseket mutatunk be, amelyek motivációja antiszemitizmus. Ilyen cselekménynek számít minden, ahol annak elkövetője, célpontja, módszere vagy üzenete erre utal. A célpont lehet személy, csoport, rendezvény, épület, emlékmű vagy egyéb tulajdon. Fontos, hogy csak abban az esetben beszélhetünk antiszemita motivációról, ha kifejezetten a zsidósághoz való tartozás feltevése miatt választotta az elkövető az adott célpontot. Ilyen módon lényegtelen, hogy a feltevés valós-e: a zsidósághoz való vélt tartozás is elegendő.

Fontosnak tartjuk a gyűlöletcselekmények kontextusba helyezését is. Ezek a tettek ugyanis nem légtüres térben léteznek és egyáltalán nem függetlenek attól a társadalmi és kulturális környezettől, amiben történnek. Lényeges ezen cselekmények dinamikája is: sokszor inkább folyamatokról, mintsem különálló eseményekről van szó. (Perry 2001, 8). A statisztikai adatokon kívül rövid leírásokat is közlünk az egyes esetekről, ami segít a cselekményt körülvevő környezet megértésében.³ Az idősoros adatok elemzésekor pedig gondot fordítunk az események dinamikájának bemutatására.

Tekintettel arra, hogy hazánkban az Emberölés nem elterjedt elkövetési formája az antiszemita cselekményeknek, a jelentésekben ezt nem jelentjük meg külön kategóriaként ugyanakkor, mint Támadás, továbbra is a statisztikába számító eseményként tudnánk számon tartani. Ugyanezen oknál fogva a Súlyos fizikai erőszak sem része önállóan a kategorizálásnak esetleges előfordulásakor jelenlegi metodikánk alapján Támadásnak értékelnénk.

Éppen ezért az APL öt kategóriát különít el antiszemita cselekményekre, melyek súlyosságuk szerint csökkenő sorrendben a következők:

- 1) Támadás
- 2) Rongálás
- 3) Fenyegetés
- 4) Gyűlöletbeszéd
- 5) Diszkrimináció

¹ A gyűlölet-bűncselekmények tudományos meghatározása rendkívül ellentmondásos és szerteágazó. (Erről bővebben lásd Chakrabarti és Garland 2009, 4-7). Ezek a definíciók fontos adalékként szolgálhatnak a bűncselekmények megértéséhez, a gyakorlati munkában azonban nehezen használhatóak. Ez tette szükségessé egyszerűbb, gyakorlatiasabb meghatározások kialakítását.

² Ez alapján például a gyűlöletbeszédet az EBESZ nem tekinti gyűlölet-bűncselekménnyek, mivel az adott viselkedés az előítéletes motiváció nélkül már nem lenne bűncselekmény (OSCE/ODIHR 2009a, 24). Ennek általunk való kezelését lásd később.

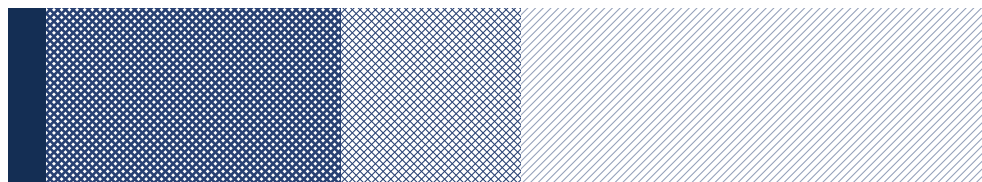
³ Éppen az ilyen leírásokat tartja Perry (2001, 18) az Anti-Defamation League jelentések egyik legnagyobb pozitívumának.

ANTISZEMITA GYŰLÖLETCSLEKEMÉNYEK 2023

A 2023. évben a Tett és Védelem Alapítvány összesen 128 antiszemita gyűlöletcselekményt detektált. Ezek közül 1 esetben támadást, 26 esetben rongálást, 19

esetben fenyegetést és 82 esetben gyűlöletbeszédet azonosított. Ebben az évben diszkriminációs cselekmény nem jutott a tudomásunkra.

128 ÖSSZES MONITOROZOTT
ANTISZEMITA
GYŰLÖLETCSLEKEMÉNY

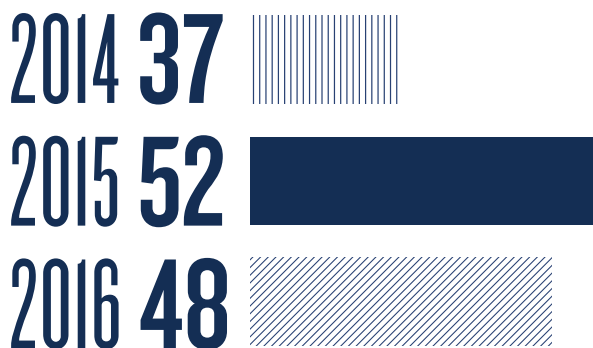
1 TÁMADÁS **26** RONGÁLÁS **19** FENYEGETÉS **82** GYŰLÖLETBESZÉD

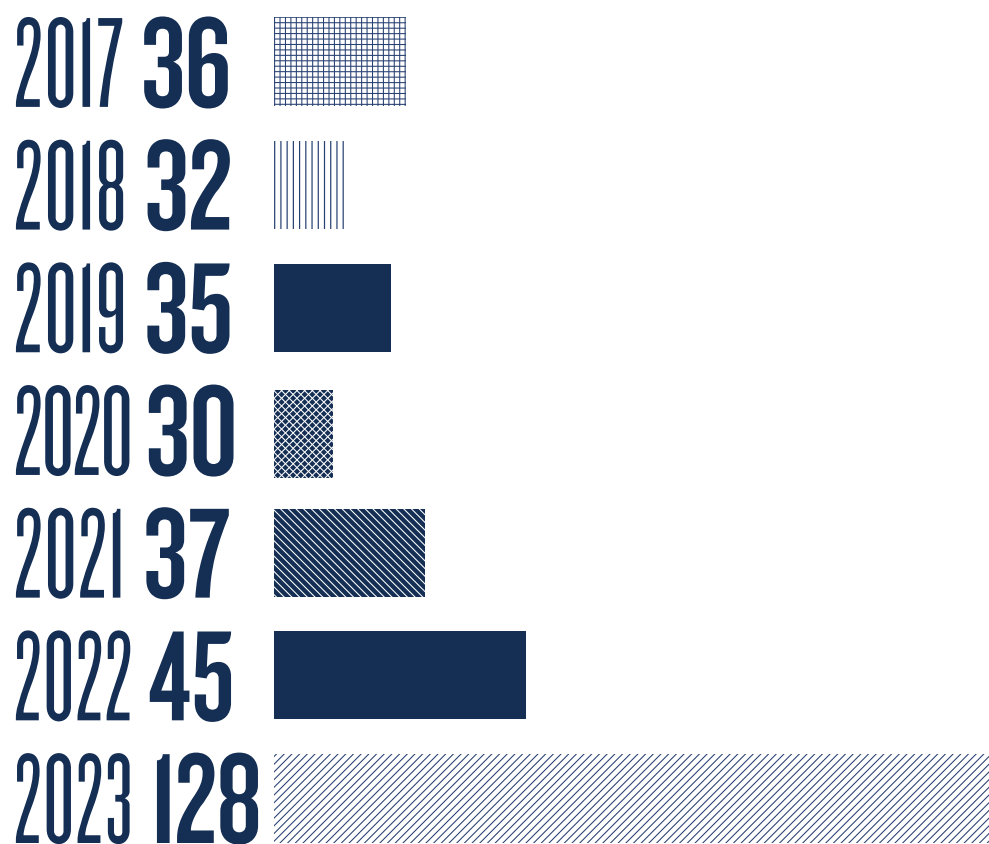
4

ANTISZEMITA GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK ÉS INCIDENSEK MAGYARORSZÁGON 2023.

Az előző évvel összehasonlítva ez a szám egy majdnem háromszoros növekedést mutat, melyben a gyűlöletbeszéd ugrásszerű emelkedése kiemelkedő. Ennek oka, hogy a Gázai-övezetben kialakult konfliktus és háború a Hámász és Izrael között teljesen megváltoztatta az antiszemita kommunikációt: a social média felületein kezdtek tömegével megjelenni azok. A TEV emiatt felülvizsgálta korábbi módszertanát és sokkal nagyobb energiát fektetett a közösségi médiában megjelenő antiszemita cselekményekre.

A Rongálás kategóriához kiemelten hozzáadódtak „Free Palestine” és a „From the river to the sea...” feliratok, többségében a házak falán. A Fenyegetés kategóriában közösségi médiafelületeken megjelenő fenyegetettség sokasodott meg, amelyek a további, október 7-ei terrorhoz hasonló cselekményeket vetítették elő. A Gyűlöletbeszéd kategóriához pedig ugyanezen felületeken megjelenő Izrael-ellenes tartalmak sokaságát detektáltuk, melyek az izraeli apartheidre és a megszállásra vonatkoztak.

2023-ban a fentiek miatt a rongálások száma több mint a kétszerese, a fenyegetések száma több mint négyszerese, a gyűlöletbeszéd pedig majdnem háromszorosa az

előző évinek. Mindhárom érték magasán a legtöbb mióta a TEV monitoringtevékenységét végzi.

1 TÁMADÁS

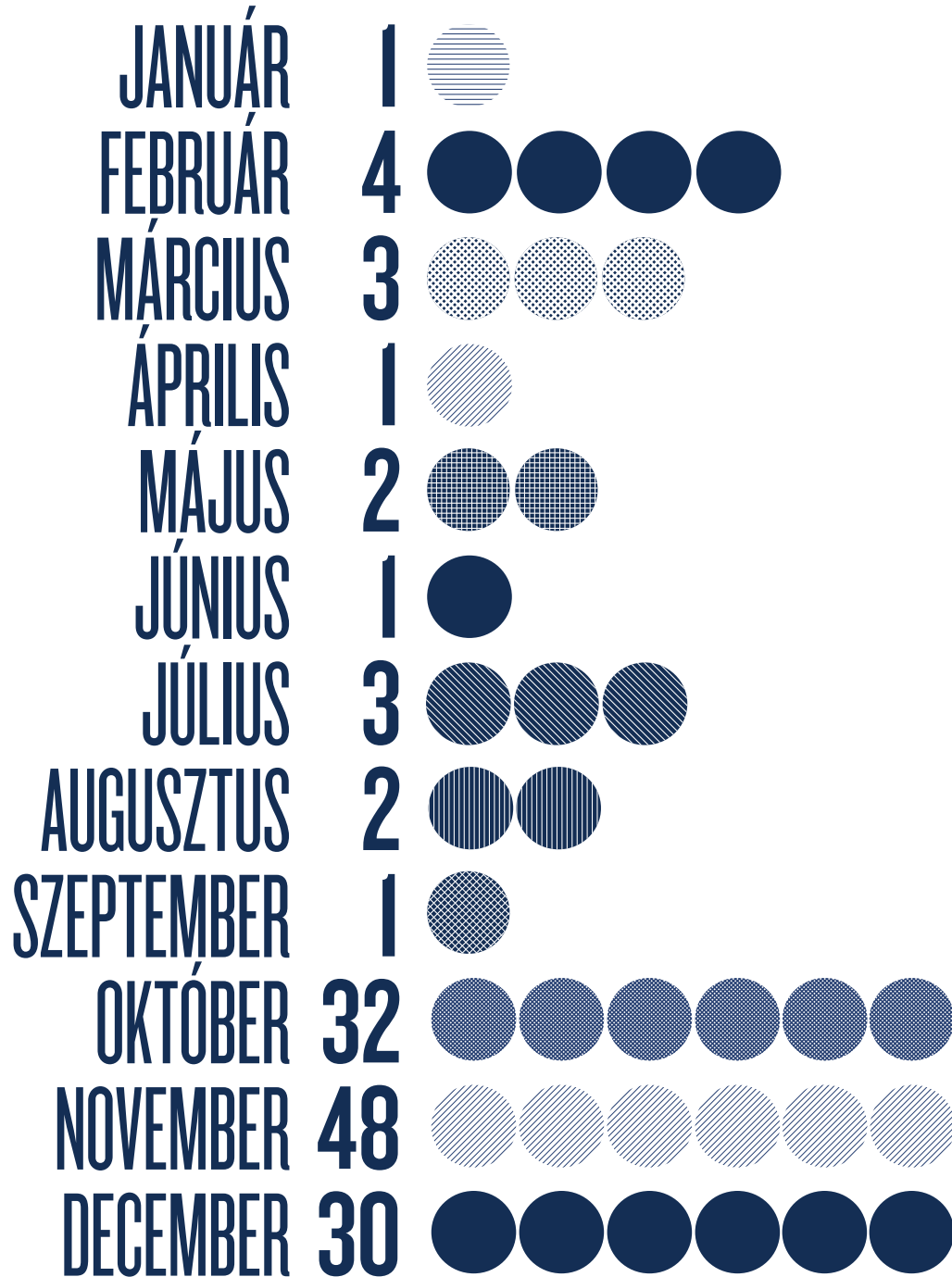
26 RONGÁLÁS

19 FENYEGETÉS

82 GYŰLÖLETBESZÉD

A havi eloszlások alapján 2023. évben szintén a fenti új metodika-módosítás miatt a negyedik negyedévben kiemelkedő hónapok voltak, azok közül is novemberben találtuk a legtöbb antiszemita

cselekményt. Emögött lehet magyarázat, hogy az október 7-i terrortámadás utóhatásai addigra gyűrűztek be a közösségi média felületeire.

A További gyűlöletcselekményekbe 16
esemény került. Ezek között olyan esetek
vannak, amikor nem ismert az elkövetés
pontos helye vagy ideje, illetve az elkövető

kiléte. Akkor is ebbe a kategóriába kerültek
hírek, események, ha egyértelműen nem
volt azonosítható az antiszemita szándék
egy-egy cselekmény viszonylatában.

2014 28

2015 39

2016 10

2017 11

2018 11

2019 17

2020 10

2021 11

2022 11

2023 16

Végezetül néhány összehasonlító adat olyan országokból, ahol vezetnek statisztikát a gyűlölet-bűncselekmények számáról. A táblázatban a jelentett esetszámok találhatóak. Az éves jelentések adott év lezárásával készülhetnek el, sok esetben az adatokat később publikálják – a később beérkezett adatokkal frissítjük jelentésünket.

A magyarországi esetszámok lényegesen alacsonyabbak, mint a nyugati országokban; ugyanakkor jól látható az a szomorú tény, hogy az antiszemita incidensek számai minden országban növekedtek.

	USA ⁸	NAGY-BRITANNIA ⁶	HOLLANDIA ⁵	FRANCIAORSZÁG ⁴	NÉMETORSZÁG ⁷	MAGYARORSZÁG
2013	751	535	100	423	N/A	N/A
2014	912	1182	171	851	N/A	37
2015	942	960	126	808	N/A	52
2016	1266	1346	109	462	N/A	48
2017	1986	1382	113	331	N/A	36
2018	1979	1690	135	541	1799	32
2019	2107	1813	182	687	1839	35
2020	2024	1668	135	339	2275	30
2021	2717	2255	183	589	2773	37
2022	3967	1652	155	436	2480	45
2023	7523	4103	379	1676	3614	128

4 <https://www.antisemitisme.fr/>

5 <https://www.cidi.nl/antisemitisme/antisemitisme-monitors/>

6 <https://cst.org.uk/research/cst-publications>

7 <https://report-antisemitism.de/en/bundesverband-rias/>

8 <https://www.adl.org/>

KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS

A Tett és Védelem Alapítvány zsidó szervezetek civil kezdeményezése, amely a zsidó tradíciókat követve kész határozott lépéseket tenni az egyre inkább elharapódzó antiszemita jelenségek visszaszorításáért.

Amennyiben bárkit vélt vagy valós zsidósága miatt bántalmazás vagy antiszemita inzultus ért, ne hallgasson, jelezze felénk, hogy az arra kijelölt csatornákon továbbítsuk az intézkedésre rendelt szervekhez!

Bejelentéseket az alábbi lehetőségek bármelyikén fogad az Alapítvány:

FORRÓDRÓT (+36 1) 5 1 00 000

Tett és Védelem Alapítvány honlapján: www.tev.hu/forrodrot
és Facebook-oldalán: www.facebook.com/tev-tett-es-vedelem-alapitvany

A Tett és Védelem Alapítvány munkája csak akkor lehet sikeres, ha sokan osztoznak azon elkötelezettségünkben, hogy megteremtjük a sérelmet elszenvedettek számára a tisztességes eljáráshoz való jogot, ezért arra kérjük, egyéni felajánlásával segítse az Alapítvány munkáját!

Adományát az alábbi bankszámlaszámon juttathatja el az Alapítványhoz:

13597539-12302010-00057157

A Tett és Védelem Alapítvány elérhetőségei:

Cím: 1082 Budapest, Baross utca 61.

Tel: +36 1 267 57 54, +36 30 207 5130

<http://www.tev.hu>, info@tev.hu

IMPRESSZUM

Kiadó: Tett és Védelem Alapítvány,
Szalai Kálmán titkár

A kiadó köszönetét fejezi ki Dr. Kovács András szociológusnak,
a CEU professzorának a biztatásért és segítő tanácsokért.

10

Szerkesztők: Nádasi Krisztián vezető kutató,
Kutatási és Incidenskövető Csoport
Seer László, Ph.D., szakértő, Incidens Monitoring Csoport
Sólyom István, szakértő, Incidens Monitoring Csoport
Dr. Bodó Kristóf ügyvéd, a Tett és Védelem Alapítvány
és a Brüsszel Intézet jogi képviselője
Tóth Gábor kommunikációs szakértő

A kiadó köszöni az áldozatvállalást azon önkénteseknek, akik szakértő
irányítás mellett hónapok óta szünet nélküli munkával segítették a jelentés
létrejöttét.

A jelentés egészének és bármely részletének felhasználása kizárólag a
kiadó írásos beleegyező nyilatkozatának birtokában engedélyezett a forrás
pontos megjelölésével.

Támogatás: Bodnár Dániel filozófus,
Tett és Védelem Alapítvány Kuratórium Elnöke

2023 Budapest

TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY

1082 Budapest, Baross utca 61.
+36 1 267 57 54
<http://www.tev.hu>
info@brusszelintezet.hu